

Kobzeva Veronika Mykolayivna «RESEARCH WORK AS ONE OF THE WAYS OF DEVELOPMENT OF LINGUISTIC COMPETENCE OF STUDENTS»

The article presents ways of organizing the research work of students, which should form his linguistic competence, and offer the stages that will ensure the systemicity, integrity and the need for future specialists in expanding creative abilities, developing independent thinking and the ability to logically search and test their own scientific provisions.

Keywords: research work, linguistic competence, communicative qualities, scientific.

Бібліографічні посилання:

1. Заболотний О. Формування пошуково-дослідницьких здібностей учнів на уроках української мови / Олександр Заболотний // Українська мова і література в школі. – 2003. – №2. – С.28-30.
2. Золотухіна С.Т. Вимоги до суб'єктів науково-дослідницької роботи у вищій школі / С.Т. Золотухіна, Г.В. Корнюш // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук. праць. – Вип. XLVII / за заг. ред. проф. В.І. Сипченка. – Слов'янськ: СДПУ, 2009. – С. 18-24.
3. Луценко І. Критерії та рівні сформованості дослідницької культури у студентів ВНЗ / І. Луценко // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук. праць. – Вип. XLIX / за заг. ред. проф. В.І. Сипченка. – Слов'янськ : СДПУ, 2009. – С. 28-33.
4. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / Віктор Михайлович Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури. – 2007. – 232 с.
5. Нізовцев А. Формування дослідницьких умінь студентів / А. Нізовцев // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук. праць. – Вип. XLIX / за заг. ред. проф. В.І. Сипченка. – Слов'янськ : СДПУ, 2009. – С. 42-51.
6. Печенюк М.А. Структура науково-дослідницької роботи студентів мистецьких спеціальностей / М.А. Печенюк // зб. наук. праць “Педагогічна освіта: теорія і практика”. – Випуск 1. – Кам'янець-Подільський : ПП “Медобори-2006”, 2009. – С. 275-279.

Кривуля А. Д.
здобувач вищої освіти IV курсу
Науковий керівник – Декусар Г. Г.
старший викладач
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ЮРИДИЧНА ЛІНГВІСТИКА В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Швидкий темп розвитку мовознавчих дисциплін у гуманітарній галузі знання призводить до утворення нових наукових напрямів. Саме такою є юридична лінгвістика. Застосування методологічного інструментарію різних дисциплін, юриспруденції та мовознавства, призвела до потребою здійснювати комплексне дослідження закону, влади в їх взаємозв'язку з мовою, культурою, соціумом. Актуальним є аналіз напрямків та перспектив розвитку юридичної лінгвістики.

У сучасних умовах побудови нашої держави зміни в галузі суспільного, політичного й економічного устрою безпосередньо базуються на національно-правових засадах, тому природним є процес перегляду та становлення законодавчої бази України, прийняття нових документів, що

регламентують відповідні сфери діяльності, утверджують норми поведінки членів суспільства й забезпечують виконання громадянами обов'язкових державних правових норм та приписів.

Юридичною лінгвістикою вважають міждисциплінарну галузь знань про взаємозв'язок мови і права, мовні засоби вираження прав, понять і категорій, а також мовностилістичні ресурси у сфері права та комунікації [5].

Мова і право дуже тісно пов'язані між собою, а завдання юрислінгвістики – зробити так, щоб у випадку їхньої взаємодії не виникало непорозуміння.

Юрислінгвістика розглядається не тільки як галузь мовознавства або юриспруденції, а й окрема наука, що виконує власні завдання, має арсенал понять, методів, прийомів аналізу, розробляє термінологічний апарат.

В Україні перші дослідження проводилися в напрямку дослідження правових проблем мови та мовних проблем права (В. М. Демченко, І. Б. Іванова С. П. Кравченко, В. О. Навроцький, Ю. Ф. Прадід, Я. Радецька, З. О. Тростюк, Л. М. Пелепейченко, В. В. Посмітна). Сьогодні проблематика праць з юридичної лінгвістики розширилася: досліджуються природа, функції та специфіка мови права, жанрово-стилістичні різновиди мови законотворчості та судочинства. У центрі уваги й історія мови юриспруденції, а саме: термінологія, лексикографія, текстологія та стилістика.

Важливість цієї науки, її актуальність підтверджує те, що у 2001 в Алтайському державному університеті та на філологічному факультеті МДУ була створена окрема спеціальність “Лінгвокриміналістика” [6].

Набуває розвитку порівняльне юридичне мовознавство та судова лінгвістика. До настанов цієї мовознавчої галузі зараховують розробку правил вживання мовних ресурсів в юриспруденції та законотворчості, оптимізацію використання мовних одиниць відповідно до ситуації та професійно-комунікативних потреб. Це все створює сучасним юристам комфортні умови праці, робить діяльність правників більш ефективною та менш затратною. Юридична лінгвістика сконцентрована на дослідженні проблем, які виникають у лінгвоправовому просторі, а саме: лінгвістична експертиза юридичних документів, рекомендації з розробки текстів законів та інших нормативно-правових актів, проведення досліджень у сфері юридичного перекладу, криміналістичні дослідження для визначення мовної стратегії й тактики.

Однією з проблем юридичної лінгвістики є питання інтерпретації текстів законів. Проблему розрізнення юридичної та законодавчої техніки розглядають О. С. Александров, В. М. Баранов, Н. Д. Голев. Зацікавлюють дослідників питання взаємодії риторики та права. Юридична техніка ґрунтується на мистецтві читання та тлумачення текстів закону. Законодавча техніка виявляється в манері написання законів. Сьогодні юридична лінгвістика сконцентрована на проблемі лінгвістичної експертизи, особливо щодо використання комунікативних та функціональних підходів у здійсненні юридичної експертизи. Наприклад, аналіз провокаційних листівок, що є

доказами у справі про розпалювання міжнаціональної ворожнечі, допомагає виділити комунікативну мету та комунікативну перспективу. Такий аналіз допомагає виокремити провокаційну комунікативну стратегію, усе інше виявляється фальшивим. Такий комунікативний підхід є важливим для криміналістики, де текст є не тільки об'єктивною лінгвістичною даністю, але й має комунікативні характеристики «автор»–«аудиторія», «автор»–«читач», комунікативна стратегія і тактики, мета та перспектива тексту, особливості мовленнєвої ситуації.

Юридична лінгвістика знаходиться на межі двох наук – лінгвістики та юриспруденції. Поява низки наукових питань, що співвіднесені з різними галузями знання, породжують утворення комплексних наукових дисциплін, серед яких і є юрислінгвістика. Ця наукова дисципліна формується й розвивається з урахуванням досягнень лінгвістики та юриспруденції, підтвердивши положення про зв'язок мови і суспільства. Сьогодні юрислінгвістика ще не отримала статусу окремої науки й поки сприймається лінгвістами як дослідження на стику мови та права [1].

Юрислінгвістика торкається багатьох непростих багатопланових проблем. Для їх вирішення потрібні одночасно як юридична, так і лінгвістична компетенції, глибоке теоретичне осмислення і практична розробка. Виходячи з цього можна сказати, що стан юридичної лінгвістики як науки знаходиться на стадії активного наукового дослідження мови права у всьому світі [2].

До проблемних аспектів юридичної лінгвістики належить і процес інтерпретації текстів законів. Потрібно розрізняти юридичну та законодавчу техніки. Цій проблематиці приділяли багато уваги російські вчені А. М. Баранова, О. С. Александрова, М. Д. Голева. Якщо для юридичної техніки потрібне правильне прочитання (тлумачення) текстів закону, то для законодавчої – написання або створення текстів законодавчих документів [4].

Серед численних напрямів розвитку юридичної лінгвістики особливе місце займає проблематика, пов'язана з дослідженням якості судової промови, тобто виступами прокурора, судді, адвоката. Досліджуються шляхи взаємодії законів загальної та галузевої риторики, ефективні методики в галузі судової експертизи і криміналістики, а також правила ведення судового розгляду, законотворчість і співвіднесеність на рівні мовної комунікації таких категорій, як влада та істина. Судова комунікація з позицій юрислінгвістики є взаємодією влади, моралі та істини [4].

Що стосується предмета цієї науки, то ним є вивчення ролі та функцій мови і мовлення в юрисдикційному процесі як у синхронному, так і в діахронному планах.

Об'єктом юрислінгвістики є взаємодія мови та закону, юридичний аспект мови. Дослідники відзначають, що юрислінгвістика вивчає відношення мови до закону. Натомість, лінгвоюрисдика, як окрема галузь, вивчає відношення закону до мови (мовні аспекти права).

На нашу думку, проблема розвитку науки юридичної лінгвістики є актуальною. У різних правових професіях фахівці неодноразово

зустрічаються з різними юридичними термінами та поняттями. Для повного розуміння змісту різних ділових документів необхідно володіти певним запасом саме юридичних термінів. Це надає справжньому професіоналу впевненості у виконанні своєї роботи і підвищує його авторитет серед колег та клієнтів.

Актуальність подальших наукових пошуків зумовлена необхідністю, по-перше, узагальнення напрацювань українських і зарубіжних учених на теренах дослідження проблем, що перебувають на стику права і лінгвістики, по-друге, обґрунтування статусу юридичної лінгвістики як окремої науки, співвідношення об'єкта і предмета юридичної лінгвістики, виділення, уточнення й деталізації основних напрямів наукового пошуку, по-третє, обґрунтування статусу юридичної лінгвістики як окремої навчальної дисципліни і наукової спеціальності, по-четверте, ефективного використання лінгвістичних знань у правотворчій, правозастосовній практиці й судочинстві.

Бібліографічні посилання:

1. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
<http://sociolinguistics.lnu.edu.ua/ua/issues/05/03.pdf>
2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ua-referat.com>
3. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
<http://movoznavstvo.org.ua/index.php?option=comattachments&task=download&id=172>
4. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
<http://sociolinguistics.lnu.edu.ua/ua/issues/05/03.pdf>
5. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
http://leksika.com.ua/19390514/legal/yuridichna_lingvistika
6. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7642/1/Khodakovska_149-150.pdf
7. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
<http://pravoznavec.com.ua/period/article/36212/%DE>

Кузема І. О., Плескачова В. С.,
здобувачі вищої освіти III курсу
Науковий керівник – Діса О. В.
кандидат психологічних наук, доцент,
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ВПЛИВ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ДІТЕЙ

Сучасне століття характеризується глобальною комп'ютеризацією всіх сфер нашого життя. Ці технології настільки засіли в нашій повсякденності, що ми навіть не уявляємо свого існування без гаджетів.

Наразі стоїть актуальне питання щодо впливу комп'ютерних технологій на дітей та підлітків. Комп'ютери - це не тільки як засіб комунікації, за допомогою якого можна спілкуватися та отримувати інформацію, їх використання набуло виховного значення. Сьогодні гаджети є